

SAHIN

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (seitsmes koda)

19. detsember 2008*

Kohtuasjas C-551/07,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Verwaltungsgerichtshofi (Austria) 22. novembri 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. detsembril 2007, menetluses

Deniz Sahin

versus

Bundesminister für Inneres,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja esimees A. Ó Caoimh, kohtunikud J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja) ja J. Klučka,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: J. Mazák,
kohtusekretär: R. Grass,

olles otsustanud lahendada asi põhistatud määrusega vastavalt kodukorra artikli 104 lõike 3 esimesele lõigule,

olles ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

annab käesoleva

määruse

- ¹ Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004 lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46; parandused ELT 2004 L 229, lk 35, ELT 2005 L 197, lk 34 ja ELT 2007 L 204, lk 28; edaspidi „direktiiv“), EÜ artiklite 18 ja 39 ning perekonnaelu kaitse põhiõiguse tõlgendamist.

- 2 Taotlus on esitatud Türgi kodaniku D. Sahini ja Bundesminister für Inneres'i (liidu siseminister) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab alalise elamisloa andmisest keeldumist.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

- 3 Direktiivi artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiiviga sätestatakse:

- a) tingimused, mis reguleerivad liikmesriikide territooriumil vaba liikumise ja elamise õiguse kasutamist liidu kodanike ja nende pereliikmete poolt;

- b) liidu kodanike ja nende pereliikmete alaline elamisõigus liikmesriikide territooriumil;

- c) punktides a ja b sätestatud õigustele avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides kehtestatud piirangud.”

4 Direktiivi artikkel 2 sätestab:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) liidu kodanik – isik, kellel on mõne liikmesriigi kodakondsus;

2) pereliige:

a) abikaasa;

b) partner, kellega liidu kodanik on sõlminud liikmesriigi õigusaktide kohaselt registreeritud kooselu, kui vastuvõtva liikmesriigi õigus käsitleb registreeritud kooselu abieluga võrdsena, kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi asjaomastes õigusaktides sätestatud tingimustega;

c) alanejad lähisugulased, kes on alla 21aastased või ülalpeetavad, ja punktis b määratletud abikaasa või partneri alanejad sugulased, kes on alla 21 aastased või ülalpeetavad;

d) ülalpeetavad ülenejad lähisugulased ja punktis b määratletud abikaasa või partneri vahetult ülenejad sugulased;

3) vastuvõttev liikmesriik – liikmesriik, kuhu liidu kodanik oma vaba liikumise ja elamise õiguse kasutamiseks liigub.”

5 Direktiivi artikkel 3 sätestab:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõikide liidu kodanike suhtes, kes liiguvad liikmesriiki või elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, ja nende artikli 2 punktis 2 määratletud pereliikmete suhtes, kes on nendega kaasas või ühinevad nendega.

2. Lõike 1 sätteid kohaldatakse ka nende liidu kodanikuga kaasas olevate või ühinevate pereliikmete suhtes, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, kuid kellel on kehtiv pass.”

7 Direktiivi artikli 7 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kõikidel liidu kodanikel on õigus elada teise liikmesriigi territooriumil kauem kui kolm kuud, kui:

- a) nad tegutsevad vastuvõtvast liikmesriigis töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjana või
  - b) neil on enda ja oma pere jaoks piisavalt vahendeid, et mitte koormata oma elamisperioodi ajal vastuvõtva liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi ja neil on vastuvõtva liikmesriigi üldine ravikindlustus või
  - c) – nad on kantud mõne sellise era- või avalik-õigusliku õppeasutuse nimekirja, mis on vastuvõtvast liikmesriigis akrediteeritud või mida rahastatakse selle riigi õigusaktide või haldustavade põhjal, ja nende peamiseks eesmärgiks on õpingud, sealhulgas tööalane koolitus, ning
- neil on vastuvõtva liikmesriigi üldine ravikindlustus ja nad kinnitavad asjaomasele liikmesriigi asutusele avalduses või mõnes muus enda valitud

dokumentis, et neil on enda ja oma pereliikmete jaoks piisavalt vahendeid, et mitte koormata oma elamisperioodi ajal vastuvõtva liikmesriigi sotsiaalsüsteemi, või

d) nad on punktides a, b või c nimetatud tingimustele vastava liidu kodaniku pereliikmed, kes on temaga kaasas või ühinevad temaga.

2. Lõikes 1 ettenähtud elamisõigus laieneb ka pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, kuid kes on liidu kodanikuga vastuvõtvast liikmesriigis kaasas või ühinevad temaga, kui kõnealune liidu kodanik vastab lõike 1 punktides a, b või c nimetatud tingimustele.”

8 Direktiivi artikkel 9 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid annavad elamisloa välja liidu kodaniku pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, kui nende kavandatav elamisperiood ületab kolme kuud.

2. Elamisloa taotluse esitamistähtaeg ei või olla lühem kui kolm kuud alates saabumiskuupäevast.

3. Elamisloa taotlemise nõude täitmata jätmise korral võib asjaomaste isikute suhtes kohaldada proportsionaalseid ja mittediskrimineerivad karistusi.”

9 Direktiivi artiklis 10 on sätestatud:

„1. Liidu kodanike pereliikmete elamisõigust, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, tõendatakse dokumendi „Liidu kodaniku pereliikme elamisluba” väljaandmisega hiljemalt kuue kuu jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast. Elamisloa taotlemise tõend antakse välja viivitamata.

2. Elamisloa väljaandmiseks nõuavad liikmesriigid järgmiste dokumentide esitamist:

a) kehtiv pass;

b) dokument, mis tõendab perekondlikke sidemeid või registreeritud kooselu;

c) registreerimistunnistus või registreerimissüsteemi puudumise korral muu tõend selle kohta, et liidu kodanik, kellega nad on kaasas või ühinevad, elab vastuvõtvast liikmesriigis;

- d) artikli 2 lõike 2 punktide c ja d alla kuuluvatel juhtudel dokumentaalsed tõendid, et kõnealustes punktides sätestatud tingimused on täidetud;

[...]"

10 Direktiivi artikli 27 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kui käesoleva peatüki sätetest ei tulene teisiti, võivad liikmesriigid piirata avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides liidu kodanike ja nende pereliikmete liikumis- ja elamisvabadust, sõltumata nende kodakondsusest. Kõnealuseid põhjendusi ei tohi rakendada majanduslikel eesmärkidel.

2. Avaliku korra või julgeoleku huvides võetud meetmed on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja põhinevad eranditult asjaomase isiku isiklikul käitumisel. Varasemate süüdimõistvate kohtuotsustega ei saa selliste meetmete võtmist iseenesest põhjendada.

Asjaomase isiku käitumine peab kujutama endast tõelist, vahetut ja piisavalt tõsist ohtu, mis kahjustab mõnd ühiskonna põhihuvi. Põhjendused, mis ei ole juhtumi üksikasjadega seotud või mis rajanevad üldise preventsiiooni kaalutlustel, ei ole vastuvõetavad.”

11 Direktiivi artikkel 35 täpsustab:

„Õiguste kuritarvitamise või pettuse, näiteks fiktiivabelude puhul võivad liikmesriigid vastu võtta vajalikud meetmed käesolevast direktiivist tulenevate õiguste lõpetamiseks, kehtetuks tunnistamiseks või nendest keeldumiseks. Sellised meetmed peavad olema proportsionaalsed ja nende suhtes peab saama kohaldada artiklites 30 ja 31 sätestatud menetluslikke tagatisi.”

Siseriiklik õigus

12 Riigis viibimist ja riigis elamist käsitleva seaduse (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz, *BGBL. I*, 100/2005, edaspidi „NAG”) paragrahvi 1 lõige 2 põhikohtuasjas kohaldamisele kuuluvas redaktsioonis sätestab:

„Käesolevat liidu seadust ei kohaldata välismaalaste suhtes:

1. kellel on õigus riigis elada vastavalt 2005. aasta varjupaigaseadusele [Asylgesetz 2005], *BGBL. I* nr 100 või vastavalt varasematele varjupaigaõigust käsitlevatele sätetele, välja arvatud käesoleva liidu seadusega vastuolus olevad sätted.

[...]”

13 NAG paragrahv 51 sätestab:

„EMP liikmesriigi kodanikel, kes kasutavad oma õigust vabalt liikuda ja viibivad Austria territooriumil kauem kui kolm kuud, on õigus sinna elama asuda, kui:

1. nad tegutsevad Austrias töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjatena;
2. neil endil ja nende pereliikmetel on piisav ravikindlustus ning nad tõendavad, et neil on piisavalt elatusvahendeid, et mitte koormata oma elamisperioodi ajal sotsiaalsüsteemi või
3. kui nad õpivad või osalevad koolitusel õiguslikult tunnustatud era- või avalik-õiguslikus õppeasutuses ning täidetud on punktis 2 loetletud tingimused.”

14 Nimetatud seaduse paragrahv 52 sätestab:

„Vaba liikumise õigust omava EMP liikmesriigi kodaniku (artikkel 51), pereliikmel, kes ise on EMP liikmesriigi kodanik, on õigus asuda riiki elama, kui ta on:

1. abikaasa;

[...]

ja on nimetatud EMP liikmesriigi kodanikuga kaasas või ühineb temaga.”

15 NAG paragrahvi 54 lõikes 1 on sätestatud:

„Vaba liikumise õigust omava EMP liikmesriigi kodaniku (artikkel 51) pereliikmetel, kes ise ei ole EMP liikmesriigi kodanikud ja kelle puhul on täidetud artikli 52 punktides 1–3 sätestatud tingimused, on õigus asuda riiki elama. Taotluse alusel väljastatakse neile pikaajalise elaniku elamisluba kümneks aastaks. Taotlus tuleb esitada hiljemalt kolme kuu jooksul alates nende riiki elama asumisest.”

16 1997. aasta varjupaigaseaduse (Asylgesetz 1997, *BGBI.* I, 76/1997) artikkel 19 sätestab:

„(1) Austria territooriumil viibivatel varjupaigataotlejatel [...] on ajutine elamisõigus, välja arvatud juhul, kui on alust jätta taotlus rahuldamata *res judicata* tõttu. [...]

[...].

(3) Varjupaigataotlejale, kellel on ajutine elamisõigus, antakse seda õigust tõendav dokument ilma vastava taotluseta. [...]

[...]”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- ¹⁷ Eelotsusetaotluse esitamise otsusest nähtub, et D. Sahin saabus Austriasse 15. juunil 2003 ja esitas seal varjupaigataotluse 3. oktoobril 2003. Kuna selle taotluse osas ei ole lõplikku otsust tehtud, on asjaomasel isikul ajutine elamisõigus vastavalt 1997. aasta varjupaigaseadusele.
- ¹⁸ D. Sahin abiellus 22. aprillil 2006 Saksa kodanikuga. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud andmete kohaselt elasid nad abielulistes suhetes hiljemalt alates 10. oktoobrist 2003 ning nad elavad koos oma ühise lapsega alates viimase sünnist 19. juulil 2005.
- ¹⁹ Tuginedes abielule esitas D. Sahin 29. mail 2006 vastavalt NAG paragrahvile 54 taotluse alalise elamisloa saamiseks. Alam-Austria Landeshauptmann jättis taotluse NAG paragrahvi 1 lõike 2 punkti 1 alusel rahuldamata.

20 Bundesminister für Inneres jättis 14. märtsi 2007. aasta otsusega D. Sahini poolt Alam-Austria Landeshauptmanni otsuse peale esitatud kaebuse rahuldamata. Bundesminister für Inneres'i väitel ei kuulu NAG ja seetõttu nimetatud seaduse paragrahv 54 taotleja suhtes kohaldamisele, kuna viimasel on varjupaigaõigust käsitlevate sätete alusel ajutine elamisõigus. Peale selle kasutas D. Sahini Saksa kodanikust abikaasa, kes tema enda sõnade kohaselt „elab Austrias juba kolm aastat” ja töötab seal, oma õigust vabale liikumisele sel ajal, kui D. Sahin elas juba Austrias, mistõttu ei ole täidetud NAG paragrahvi 52 viimasel lauses sätestatud tingimus, mille kohaselt peab vaba liikumise õigust kasutava isiku pereliige olema temaga kaasas või temaga ühinema. Selles osas viitas Bundesminister für Inneres ka direktiivi artikli 7 lõikele 2.

21 D. Sahin esitas Bundesminister für Inneres'i otsuse peale kaebuse Verwaltungsgerichtshofile, kes otsustas kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. a) Kas [...] direktiivi 2004/38/EÜ [...] artikli 3 lõiget 1, artikli 6 lõiget 2 ja artikli 7 lõike 1 punkti d ning lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad ka pereliikmeid direktiivi artikli 2 punkti 2 mõttes, kes on saabunud vastuvõtvasse liikmesriiki (direktiivi artikkel 2 punkt 3) sõltumata Euroopa Liidu kodanikust ning omandanud pereliikme staatuse või loonud selle liidu kodanikuga pere alles selles liikmesriigis?

b) Kui see on nii, siis kas on lisaks oluline, et pereliige viibib pereliikme staatuse omandamise või ühise perekonna loomise ajahetkel vastuvõtvas liikmesriigis seaduslikult? Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis kas seadusliku viibimise jaoks piisab sellest, et pereliikmel oli riigis elamise õigus varjupaigataotleja staatuse kaudu?

- c) Kui esimese küsimuse punktide a ja b vastustest tuleneb, et direktiiv ei anna riigis elamise õigust „üksnes” varjupaigataotleja staatuse kaudu liikmesriigis viibimise õigust omavale pereliikmele, kes on saabunud vastuvõtvasse liikmesriiki sõltumata liidu kodanikust ning alles seal omandanud liidu kodaniku pereliikme staatuse või loonud tollega perekonna, siis: kas sellest hoolimata saab olukorras, kus pereliige viibib juba peaaegu neli aastat vastuvõtvast liikmesriigis ning on olnud seal aasta abielus liidu kodanikuga, kellega ta elab koos juba ligikaudu kolm ja pool aastat ning kellega tal on 20 kuu vanune ühine laps, tuletada riigis elamise õiguse vastavalt EÜ artiklitest 18 või 39 koosmõjus perekonnaelu kaitse põhiõigusega?
2. Kas direktiivi artikli 9 lõikega 1 ja artikli 10 lõikega 1 on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt ei saa liidu kodaniku pereliikmed, kes ei ole liikmesriigi kodanikud ja kellele laieneb ühenduse õiguse, eelkõige direktiivi artikli 7 lõike 2 alusel riigis elamise õigus, vaid seetõttu elamisluba („liidu kodaniku pereliikme elamisluba”), et neil on vastuvõtva liikmesriigi varjupaigaõiguse sätete kohaselt (ajutine) elamisõigus selles riigis?”

Eelotsuse küsimused

Esialgused tähelepanekud

- 22 Kodukorra artikli 104 lõige 3 sätestab, et Kui Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimus on identne küsimusega, mille kohta Euroopa Kohus on juba otsuse teinud, või kui vastuse kõnealusele küsimusele võib selgelt tuletada olemasolevast kohtuprakti-

kast, võib Euroopa Kohus igal ajal pärast kohtujuristi ärakuulamist asja lahendada põhistatud määrusega, milles viidatakse vastavalt Euroopa Kohtu varasemale otsusele või asjakohasele kohtupraktikale.

23 Euroopa Kohus leiab, et käesolevas kohtuasjas on tegemist sellise olukorraga.

Esimese küsimuse punktid a ja b

24 Esimese küsimuse punktides a ja b küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas direktiivi artikli 3 lõiget 1, artikli 6 lõiget 2 ning artikli 7 lõike 1 punkti d ja lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad pereliikmeid, kes on saabunud vastuvõtvasse liikmesriiki sõltumata liidu kodanikust ning omandanud pereliikme staatuse või loonud selle liidu kodanikuga pere alles selles liikmesriigis. Lisaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas on oluline, et pereliige viibib pereliikme staatuse omandamise või ühise perekonna loomise ajahetkel vastuvõtvas liikmesriigis seaduslikult ning kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis kas seadusliku viibimise jaoks piisab sellest, et pereliikmel oli riigis elamise õigus varjupaigataotleja staatuse kaudu.

25 Direktiivi artikli 3 lõige 1 sätestab, et seda direktiivi kohaldatakse kõikide liidu kodanike suhtes, kes liiguvad liikmesriiki või elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, ja nende artikli 2 punktis 2 määratletud pereliikmete suhtes, kes on nendega kaasas või ühinevad nendega.

- 26 Direktiivi artiklite 6 ja 7 kohaselt, mis käsitlevad vastavalt kuni kolmekuulist elamisõigust ja üle kolmekuulist elamisõigust, on vastuvõtvast liikmesriigis elamisõiguse saamiseks nõutav, et pereliikmed, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, oleksid liidu kodanikuga „kaasas” või „ühineksid” temaga.
- 27 Kohtuasjas C-127/08: Metock jt, milles tehti otsus 25. juulil 2008 (EKL 2008, lk I-6241, punktid 87 ja 88), otsustas Euroopa Kohus, et üheski nendest sätetest ei ole nõutud, et liidu kodanik peaks vastuvõtvast liikmesriiki saabumise ajaks olema loonud perekonna, et tema kolmanda riigi kodanikust pereliikmed saaksid kõnealuse direktiiviga kehtestatud õigustele tugineda, ning sätetestades, et liidu kodaniku pereliikmed võivad liidu kodanikuga vastuvõtvast liikmesriigis ühineda, on ühenduse seadusandja vastupidi aktsepteerinud võimalust, et liidu kodanik loob perekonna alles pärast seda, kui ta on kasutanud oma õigust vabalt liikuda.
- 28 Lisaks otsustas Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 93, et direktiivi artikli 3 lõikes 1 sisalduva väljendiga „[liidu kodaniku] pereliikme[d], kes on [temaga] kaasas” peetakse silmas nii liidu kodaniku pereliikmeid, kes on liidu kodanikuga koos vastuvõtvast liikmesriiki sisenenud, kui ka neid pereliikmeid, kes temaga koos selles liikmesriigis elavad, tegemata viimasel juhul vahet, kas asjaomased kolmanda riigi kodanikud on sisenenud liikmesriiki enne või pärast liidu kodanikku või enne või pärast tema pereliikmeks saamist.
- 29 Eespool viidatud kohtuotsuse Metock jt punktis 95 täpsustas Euroopa Kohus, et sellest hetkest, kui liidu kodaniku kolmanda riigi kodanikust pereliige tugineb direktiivist tulenevale sisenemis- ja elamisõigusele vastuvõtvast liikmesriigis, saab viimane seda õigust püüda vaid direktiivi artikleid 27 ja 35 järgides.

- 30 Sama kohtuotsuse punktist 96 tuleneb, et nimetatud artiklit 27 tuleb järgida eelkõige juhul, kui liikmesriik kavatseb karistada kolmanda riigi kodanikku selle eest, et ta on sisserännet reguleerivaid siseriiklikke norme rikkudes sisenenud tema territooriumile ja/või elanud seal enne liidu kodaniku pereliikmeks saamist.
- 31 On ilmne, et D. Sahini taolise isiku vastu, kellel enne liidu kodaniku pereliikmeks saamist oli vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusnormidele kuni varjupaigataotluse kohta otsuse tegemiseni ajutine õigus elada liikmesriigi territooriumil, ei saa nimetatud artiklit 27 kohaldada pelgalt selle asjaolu alusel.
- 32 Euroopa Kohus otsustas eespool viidatud kohtuotsuse Metock jt punktis 99, et liidu kodaniku, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, kolmanda riigi kodanikust abikaasa, kes on liidu kodanikuga kaasas või ühineb temaga, saab tugineda kõnealuse direktiivi sätetele sõltumata sellest, millal ja kus nad abiellusid või kuidas kolmanda riigi kodanik vastuvõtvasse liikmesriiki sisenes.
- 33 Neist kaalutlustest lähtudes tuleb esimese küsimuse punktidele a ja b vastata, et direktiivi artikli 3 lõiget 1, artikli 6 lõiget 2 ning artikli 7 lõike 1 punkti d ja lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad ka pereliikmeid, kes on saabunud vastuvõtvasse liikmesriiki liidu kodanikust sõltumata ja kes on omandanud pereliikme staatuse või loonud selle liidu kodanikuga pere alles selles liikmesriigis. Selles osas ei oma tähtsust see, et ajal, mil pereliige omandab nimetatud staatuse või loob pere, viibib ta vastuvõtvas liikmesriigis ajutiselt selle riigi varjupaigaõigust reguleerivate õigusnormide alusel.

Esimese küsimuse punkt c

- 34 Arvestades esimese küsimuse punktidele a ja b antud vastust, ei ole esimese küsimuse punktidele c vaja vastata. Viimane on esitatud üksnes juhul, kui direktiivi tuleks tõlgendada nii, et see ei anna põhikohtuasja kaebuse esitaja olukorras olevale pereliikmele elamisõigust.

Teine küsimus

- 35 Nagu käesoleva määruse punktis 32 märgitud, leidis Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Metock jt punktis 99, et liidu kodaniku, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ei ole, kolmanda riigi kodanikust abikaasa, kes on liidu kodanikuga kaasas või ühineb temaga, saab tugineda kõnealuse direktiivi sätetele.
- 36 Nagu esimese küsimuse punktidele a ja b antud vastusest tuleneb, on D. Sahini olukorras oleval isikul elamisõigus vastavalt direktiivi artikli 7 lõikele 2.
- 37 Direktiivi artikli 9 lõikest 1 ja artikli 10 lõikest 1 tuleneb, et elamisluba on dokument, mis tõendab liidu kodaniku pereliikmete, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, üle kolmekuulist elamisõigust liikmesriigis.

- 38 Direktiivi artikli 10 lõikes 2 on ammendavalt loetletud dokumendid, mille esitamist võidakse liidu kodaniku kolmanda riigi kodanikust pereliikmelt vastuvõtvast liikmesriigis elamisloa väljaandmiseks nõuda (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Metock jt, punkt 53).
- 39 D. Sahini olukorras olevale isikule liidu kodaniku pereliikme elamisloa väljaandmisest keeldumine üksnes põhjusel, et asjaomasel isikul on lubatud viibida vastuvõtvast liikmesriigis vaid ajutiselt selle riigi varjupaigaõigust reguleerivate õigusnormide alusel, tähendaks täiendava tingimuse lisamist lisaks neile, mis on direktiivi artikli 10 lõikes 2 ammendavalt loetletud.
- 40 Neil asjaoludel tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi artikli 9 lõikega 1 ja artikliga 10 on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt liidu kodaniku pereliikmetel, kes ei ole liikmesriigi kodanikud ja kellel on elamisõigus ühenduse õiguse alusel, eelkõige selle direktiivi artikli 7 lõike 2 alusel, ei ole võimalik saada liidu kodaniku pereliikme elamisloa üksnes seetõttu, et neil on lubatud viibida vastuvõtvast liikmesriigis ajutiselt selle riigi varjupaigaõigust reguleerivate õigusnormide alusel.

Kohtukulud

- 41 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamiseiga seotud kulused, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ, artikli 3 lõiget 1, artikli 6 lõiget 2 ning artikli 7 lõike 1 punkti d ja lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad ka pereliikmeid, kes on saabunud vastuvõtvasse liikmesriiki liidu kodanikust sõltumata ja kes on omandanud pereliikme staatuse või loonud selle liidu kodanikuga pere alles selles liikmesriigis. Selles osas ei oma tähtsust see, et ajal, mil pereliige omandab nimetatud staatuse või loob pere, viibib ta vastuvõtvas liikmesriigis ajutiselt selle riigi varjupaigaõigust reguleerivate õigusnormide alusel.
2. Direktiivi 2004/38 artikli 9 lõikega 1 ja artikliga 10 on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt liidu kodaniku pereliikmetel, kes ei ole liikmesriigi kodanikud ja kellel on elamisõigus ühenduse õiguse alusel, eelkõige selle direktiivi artikli 7 lõike 2 alusel, ei ole võimalik saada liidu kodaniku pereliikme elamisluba üksnes seetõttu, et neil on lubatud viibida vastuvõtvas liikmesriigis ajutiselt selle riigi varjupaigaõigust reguleerivate õigusnormide alusel.

Allkirjad